

Kees SCHILDER, "QUEST FOR SELF-ESTEEM. STATE, ISLAM, AND MUNDANG ETHNICITY IN NORTHERN CAMEROON",

Afrika Studiecentrum, Leiden, Research Series, 1994/3

Deze doctoraatsverhandeling bestudeert, op basis van veldwerk en historische bronnen, de ontwikkeling van het etniciteits-beleven van de Mundang van Noord-Kameroen en het zuidwesten van Tsjaad. Het begrip etniciteit, het zich identificeren met een welbepaalde etnische groep, in een dynamische interpretatie staat centraal: Op basis van welke criteria wordt een groeps-behoren doorheen de tijd tot stand gebracht en eventueel aangepast aan nieuwe omstandigheden in de confrontatie met andere groepen? De Mundang vormen op dit vlak een interessant onderzoeksdomein: ze behoren tot de "heidense" (niet-islamitische) Kirdi-bevolking van Noord-Kameroen en de groep werd door de kolonisatie gespreid over twee landen. Uit historische bronnen en uit persoonlijke veldwerkervaring distilleert Schilder een boeiend verslag over de etnogenese en etnische herdefiniëring van deze bevolkings-groep.

In theoretisch opzicht lijken twee standpunten van Schilder belangrijk. Voor-eerst zoekt Schilder voorzichtig naar een middenweg tussen instrumentele - etniciteit is een "instrument" in de socio-economische machtsstrijd- en primordiale - etniciteit heeft alles te maken met een emotionele verbondenheid met een groep- benaderingen van etniciteit. Daarnaast verwerpt Schilder op basis van een concrete gevalstudie de these van Amselle (en Chrétien) die ervan uit gaat dat etniciteit en "tribalisme" een rechtstreeks gevolg zijn van de kolonisatie. Schilder toont overtuigend aan dat dit alvast voor de Mundang niet het geval is. Het "Mundang-zijn" heeft zijn wortels in de 18e eeuw, en alhoewel de groep door koloniale grenzen uit mekaar werd gerukt, blijft dit groepsbehoren verder leven.

Dit proefschrift -waarvan overigens een commerciële uitgave bestaat- is van belang voor antropologen, afrikanisten, historici en politieke wetenschappers. Het schetst een goed beeld van de manier waarop etniciteit zich intern manifesteert, historisch verschuift en politiek aangewend wordt binnen één Afrikaanse bevolkingsgroep, in functie van de confrontatie met een dominante groep, de geïslamiseerde Fulbe.

Bespreking door :

Dirk Verboven
Antwerpsesteenweg 818
B-9040 Sint-Amandsberg